

i

Místopředseda vlády a ministr životního prostředí ČR
Vážený pan Richard Brabec
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10

Datovou schránkou

V Praze dne 30. března 2020

Věc: Žádost o obranu práv českých občanů, a to především prostřednictvím žaloby na postup polských úřadů u Evropského soudního dvora

Vážený pane ministře,
jak už víte, energetická firma PGE získala od polských úřadů povolení těžít na dole Turów dalších šest let hnědé uhlí. Důsledky plynoucí z tohoto rozhodnutí však nepoškodí jen polské, ale také české občany. I na ně bude mít těžba silně negativní vliv, především kvůli ztrátě podzemní vody, která hrozí až 30 tisícům obyvatel Libereckého kraje, ale také kvůli znečištění ovzduší a hluku. Těžba samozřejmě také povede k prohloubení klimatické krize, které již nyní čelíme.

Postup polských úřadů je navíc netransparentní a zcela očividně i odporující evropské legislativě. O povolení těžby na 6 let u polských úřadů si totiž firma PGE požádala v době, kdy už běžel přeshraniční proces vyhodnocování vlivu na životní prostředí, ve kterém firma představovala záměr těžít 24 let. Oproti němu probíhalo polské řízení týkající se povolení těžby na 6 let zcela tajně, nesměl se ho zúčastnit nikdo z neziskových organizací, samosprávných celků, dotčených občanů ani českých státních institucí. Podle Vašeho vyjádření pro média byli dokonce čeští úředníci, kteří se přímo v Polsku snažili získat více informací o řízení, odmítnuti a poslání pryč.

Jednání polské strany považujeme za zcela skandální a nepřijatelné. Organizace Greenpeace Česká republika proto již dříve podala u příslušného polského soudu stížnost proti porušování práv na účast veřejnosti. S ohledem na skutečnost, že báňské rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s evropským a dle všeho i polským právem, bude počínaje 1. 5. 2020 v Turówě probíhat nelegální těžba, o níž nejsou známy jakékoliv podrobnosti.

Víme, že se nyní nacházíme v době krize způsobené epidemií koronaviru, a také pro nás je v těchto dnech prioritou ochrana zdraví. Polsko však o takto významné věci rozhodlo právě teď a je třeba na to reagovat. Oceňujeme, že jste Vy i celá vláda ČR vždy prolašovali, že budete bránit práva občanů České republiky, která jsou negativně ovlivňována těžbou v dole Turów. Doufáme proto, že v této době, kdy k ní Polsko v rozporu s evropským právem vydalo povolení

a kdy nijak nereflektuje negativní stanovisko české vlády v procesu EIA k těžbě na dalších 24 let, podniknete jasné kroky na obranu práv českých občanů.

Především bychom Vás chtěli vyzvat, aby Ministerstvo životního prostředí bezodkladně předložilo vládě České republiky návrh žaloby a předběžného opatření vůči Polsku u Evropského soudního dvora a aby vláda následně podala u Evropského soudního dvora na Polsko žalobu pro porušování evropské legislativy.

Zaznamenali jsme s povděkem Vaše vyjádření pro Český rozhlas, že spoléháte na Evropskou komisi a že podle Vás může skončit případ u soudu. V tuto chvíli ale podle nás není správné spoléhat se pouze na proaktivní přístup Evropské komise, jejíž postup je vázán pevnými časovými lhůtami, a která řeší mnoho případů včetně těch spojených s koronavirovou krizí. Řešení kontroverze kolem dolu Turów se tak může protáhnout na mnoho měsíců. Pouze Evropský soudní dvůr v současnosti může nařídit zcela nezbytné předběžné opatření, a zamezit tak bezprostředně hrozcím škodám na právech českých občanů i na životním prostředí. Jedině Ministerstvo životního prostředí a vláda České republiky tak mají v tuto chvíli v rukou efektivní nástroj, jak hájit práva českých občanů.

Doufáme ale, že podniknete i další kroky jako je vyjádření jasného nesouhlasu se současným postupem polských úřadů nebo důrazný požadavek na sdílení informací. Dále Vás žádáme, abyste jako vláda České republiky přednesli problém rozšiřování těžby v dole Turów na jednání Visegrádské čtyřky a vyzvali polskou stranu k jasné reakci na negativní stanovisko české vlády v procesu EIA, k rozšiřování těžby na dole Turów.

Doufáme také, že budete veřejnost i nadále informovat o vývoji důležité kauzy včetně podrobností jednání s Evropskou komisí.

Děkujeme předem za Vaši odpověď a za aktivity, které proti rozšíření dolu Turów děláte.

S pozdravem

David Murphy, ředitel Greenpeace Česká republika